

«ЗЕЛЕНИЙ» ВЕКТОР ЕКОНОМІКИ – СКЛАДОВАСТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Ушкац С.Ю.,

*канд. фіз-мат. наук, викладач,
кафедри техногенного та цивільного захисту,*

Савіна О.Ю.,

*канд. тех. наук, викладач,
кафедри техногенного та цивільного захисту,*

Жолобенко Н.Ю.,

*аспірантка кафедри
техногенного та цивільного захисту*

*Національного університету кораблебудування імені адмірала. Макарова
м. Миколаїв, Україна*

За останні десятиліття людство досягло значного прогресу у підвищенні матеріального добробуту, але цей прогрес потребує таку кількість ресурсів, яка виходить за межі можливостей нашої планети.

Продовження економічного розвитку без кардинальної зміни нинішньої економічної моделі призведе до зростання екологічних загроз та зробить неможливим сталий розвиток. Нагальна потреба у економічній, екологічній та соціальній модернізації економіки призвела до створення концепції «зеленої» економіки, що є життєво важливою для забезпечення подальшого розвитку людства [1]. Сказане зумовлює необхідність розвитку наукових засад дослідження «зеленої» економіки у контексті сталого розвитку. Згідно з визначенням ЮНЕМ [6], «зелена» економіка – це економіка, яка призводить до підвищення добробуту людей і зміцнення соціальної справедливості за одночасного істотного зниження ризиків для довкілля та дефіциту екологічних ресурсів.

Україна задекларувала мету синхронізувати свої політики з Європейським зеленим курсом [2], що буде реалізовано через кліматичні зобов'язання в рамках Паризької кліматичної угоди, зелену трансформацію економіки, енергоефективність, справедливу трансформацію вугільних регіонів тощо.

Досягнення кліматичних зобов'язань потребує синхронізації енергетичної, екологічної, економічної та інфраструктурної політик [5].

Протидія змінам клімату – не лише виклики, а й можливості для української енергетики. Україна прагне долучитися до світової кліматичної політики та підтримує тренд загальної декарбонізації економіки.

Проте Україні необхідно подолати низку внутрішніх факторів: енергетичну бідність, проблеми, пов'язані із функціонуванням природних та неприродних монополій в енергетиці. Підприємства виробництва енергії з вугілля застарілі, неефективні та неекологічні. Вугілля досі має великий відсоток в енергетиці країни, проте актуальним є впровадження більш новітніх, екологічно ефективніших технологій. Серед них:

- Відновлювана енергетика.
- Системи для зберігання енергії із відновлюваних джерел енергії.
- «Зелений» водень.
- Системи, побудовані для виробництва енергії з біомаси.
- Енергоефективні технології.

Такі новітні технології потребують як приватних інвестицій, так і підтримки з боку держави. Саме держава має сприяти розвитку ринку у енергетиці, що працюватиме за принципами прозорості та доброчесності [2]. Декарбонізація, це в першу чергу відповідальність за життя та здоров'я громадян, особливо дітей. Кліматичні зобов'язання та зобов'язання перед майбутніми поколіннями - вимагають здійснення ефективного та швидкого зеленого енергетичного переходу.

Тому першочергові пріоритети сьогодення - скорочення теплової генерації, поступова відмова від викопного палива, підвищення енергоефективності, зменшення викидів парникових газів, сірки та інших небезпечних речовин у повітря від підприємств паливно-енергетичного комплексу [3,5].

Україна має високий потенціал у розвитку відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), біоенергетики та атомної енергії. Завдяки «зеленому» тарифу, частка ВДЕ у виробництві сукупно зросла до 8%. Але в результаті маємо величезні борги у секторі ВДЕ. І подальший сталий розвиток ВДЕ за таких умов неможливий [1].

Для зміни ситуації на користь ВДЕ у найближчій перспективі першочерговими завданнями є - фінансове збалансування сектору, пошук нових ринкових інструментів, розвиток ВДЕ разом з системами накопичення та підвищення маневровості сектору.

Також, враховуючи аграрний статус України, в країні існує великий біоенергетичний потенціал. Це один із шляхів заміни не лише теплової генерації, але й природного газу, зниження рівня залежності від імпорту.

Атомна генерація - це окрема конкурентна перевага. Вона є низьковуглецевою, це важливо, тому що частка атомної генерації наразі складає 52-53%. Це фактично основа виробництва електроенергії в Україні.

В країні планується розширення атомної генерації за рахунок модернізації існуючих реакторів та добудови двох нових, більш безпечних [2].

Список використаних джерел:

1. ВГО “Розвиток та довкілля”. Зелена економіка (Стаття № 2). <http://www.dae.org.ua/ua/our-topics/green-economy/49-2.html>.
2. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/.htm>
3. Енергетична стратегія України на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.03.2021 р . № 145-р. <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=145%E0-2006-%F0.htm>.

4. «Європейська стратегія сталої, конкурентоздатної та безпечної енергетики» (8.3.2006. COM(2006) 105) / Брюссель, 2008:
http://europa.eu/documents/comm/green_papers/pdf/com2006_105_en.pdf/htm.

5. Закон України про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: /<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>.

6. ЮНЕП. На зустріч зеленій економіці: шлях до стійкого розвитку та викорененню бідності. Обобщающий доклад для властных структур (2011) /www.unep.org/greenconomy.